

Національний університет
водного господарства та
природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра охорони праці і безпеки життєдіяльності

«Затверджую»
Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи
_____ Лагоднюк О.А.
«_____» _____ 2017 р.

03-10-526

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Охорона праці в галузі

Labor protection in the industry

Спеціальність specialty	192 «Будівництво та цивільна інженерія» 192 «Construction and civil engineering»
Освітньо-професійна програма	«Управління багатоквартирним будинком (групою будинків)»
Educational-professional program	«Manage an apartment building (a group of houses)»

Рівне – 2017

Робоча програма навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-професійною програмою «Управління багатоквартирним будинком (групою будинків)» другого (магістерського) рівня вищої освіти. - Рівне, НУВГП, 2017. – 14 с.

Розробники: Шаталов О.С., к.с-г.н., доцент кафедри охорони праці і безпеки життєдіяльності

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри охорони праці і безпеки життєдіяльності.

Протокол від « ___ » _____ 2017 року № ____

Завідувач кафедри _____ В.Л. Филипчук

Схвалено методичною комісією за спеціальністю 192/ «Будівництво та цивільна інженерія»

Протокол від «30» червня 2017 року № 7.

Голова методичної комісії

Є.М. Бабич

© Шаталов О.С., 2017

© Національний університет
водного господарства

та природокористування, 2017

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» складена відповідно до Типової навчальної програми затвердженої МОН України з урахуванням компетенцій освітньо-професійної програми «Управління багатоквартирним будинком (групою будинків)» та включена в цикл загальної підготовки магістра за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є шкідливі та небезпечні виробничі чинники галузі, що формують та визначають умови праці працівників, а також методи та засоби безпечного виконання робіт працівниками професійних обов'язків.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Охорона праці в галузі» є складовою частиною циклу дисциплін загальної підготовки студентів за спеціальністю «Будівництво та цивільна інженерія». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін – «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», цілеспрямовану роботу над вивченням спеціальної літератури, активну роботу на лекціях, практичних заняттях, самостійну роботу та виконання поставлених задач.

Вимоги до знань та умінь визначаються освітньо-професійною програмою та стандартом вищої освіти України за спеціальністю.

Анотація

Вивчення питань охорони праці є невід'ємною складовою підготовки фахівця у галузі будівництва та цивільної інженерії та складником формування професійних компетентностей фахівця з управління багатоквартирним будинком (групою будинків). Дисципліна викладається впродовж одного семестру і складається з лекційних, практичних занять і самостійної роботи.

Курс дисципліни передбачає вивчення актуальних питань охорони праці в галузі з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності, а також досягнень із організації безпечних методів праці.

Ключові слова: виробнича санітарія, виробничий травматизм, охорона праці, пожежна безпека, небезпечний виробничий чинник, умови праці, шкідливий виробничий чинник.

Abstract

The study of occupational safety issues is an integral part of the training of a specialist in the field of construction and civil engineering and an integral part of the development of professional competencies of a specialist in the management of a multi-apartment building (group of buildings). The discipline is taught in one semester and consists of lectures, practical classes and independent work.

The course of discipline involves studying relevant issues of labor protection in the industry, taking into account the peculiarities of future professional activities, as well as achievements in the organization of safe working methods.

Key words: industrial sanitation, occupational injuries, labor protection, fire safety, dangerous manufacturing factor, working conditions, harmful production factor.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, Освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань: 19 «Будівництво та архітектура»	Навчальна дисципліна фахової підготовки	
	Спеціальність: 192 «Будівництво та цивільна інженерія»		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: «Управління багатоквартирним будинком (групою будинків)»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 СРС – 4	Рівень вищої освіти: магістерський	16 год.	2 год.
		Практичні	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
ІНДЗ: -			
Вид контролю: екзамен			

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

- для денної форми навчання – 33 % до 67 %;
- для заочної форми навчання – 10 % до 90 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає у формуванні у майбутніх фахівців умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у галузі.

Завдання дисципліни передбачає забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах галузі господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

Освоївши навчальну дисципліну студенти повинні

знати:

- стан умов праці та травмонебезпечні чинники галузі;
- основні положення щодо створення і забезпечення функціонування системи управління охороною праці та показники ефективності її функціонування;
- нормативно-правову базу з охорони праці;
- гігієнічне нормування умов праці за показниками виробничого середовища, заходи та засоби поліпшення стану виробничого середовища;
- причини виробничого травматизму та основні напрямки його попередження;
- шляхи забезпечення безпеки праці працівників галузі;

вміти:

- практично здійснювати організацію та планування заходів охорони праці на виробництві;
- проводити навчання працівників виробництва нормам і правилам охорони праці, пожежної безпеки;
- прогнозувати, оцінювати та запобігати впливу небезпек і шкідливостей на працівників;
- проводити розслідування та облік нещасних випадків на виробництві;
- розробляти та проводити заходи щодо усунення причин нещасних випадків та виробничих аварій;
- впроваджувати організаційні й технічні заходи з метою поліпшення безпеки праці;

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Система управління охороною праці суб'єкта господарювання

Тема 1. Міжнародні та національні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці.

Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Директиви ЄС з охорони праці. Трудові норми Міжнародної організації праці. Конвенції та Рекомендації МОП. Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.

Тема 2. Система управління охороною праці суб'єкта господарювання.

Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП). Забезпечення функціонування та побудова СУОП. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт ISO 45001. Розподіл функціональних обов'язків з охорони праці керівників, посадових осіб і фахівців суб'єкта господарювання.

Тема 3. Травматизм та професійні захворювання.

Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Дослідження та профілактика виробничого травматизму. Методи дослідження виробничого травматизму. Розслідування та облік нещасних випадків, хронічних професійних захворювань і отруєнь на виробництві.

Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму та професійної захворюваності в галузі.

Тема 4. Соціальний захист працівників суб'єкта господарювання.

Принципи та види страхування. Завдання страхування від нещасного випадку. Суб'єкти та об'єкти страхування. Фонд соціального страхування. Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження. Права та обов'язки застрахованої особи. Права та обов'язки роботодавця як страхувальника.

Тема 5. Вимоги безпеки до виробничих процесів, обладнання, приміщень суб'єкта господарювання.

Правила безпечної експлуатації житлових і громадських будівель. Вимоги безпеки до основних та допоміжних приміщень. Правила будови і

безпечної експлуатації ліфтів. Правила безпеки праці під час виконання робіт на висоті. Правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями. Правила безпеки систем газопостачання. Порядок проведення технічного розслідування обставин та причин виникнення аварій, пов'язаних з використанням газу в побуті. Норми безоплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам житлово-комунального господарства. Нормування параметрів мікроклімату, шумового, вібраційного навантаження в приміщеннях житлового фонду ОСББ

Призначення та розміщення захисних споруд цивільного захисту на об'єктах житлово-комунального фонду.

Тема 6. Електробезпека на галузевих об'єктах.

Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.

Тема 7. Заходи пожежної профілактики на суб'єктах господарювання.

Класи виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпеці. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів. Протипожежні перешкоди. Забезпечення безпечної евакуації персоналу. Пожежна безпека технологічного устаткування, електрообладнання, систем опалення, вентиляції. Пожежний нагляд. Засоби гасіння пожеж. Протипожежне водопостачання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	усь бо го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с. р.		л	п	лаб	ін д	с. р.
Змістовий модуль 1. Система управління охороною праці суб'єкта господарювання												
Тема 1. Міжнародні та національні законодавчі та нормативно-	10	2				8	22	2			10	

правові акти з охорони праці.											
Тема 2. Система управління охороною праці суб'єкта господарювання.	9	2	2			5					10
Тема 3. Травматизм та професійні захворювання.	14	2	2			10					10
Тема 4. Соціальний захист працівників суб'єкта господарювання.	14	2	2			10	32		2		20
Тема 5. Вимоги безпеки до виробничих процесів, обладнання, приміщень суб'єкта господарювання.	20	4	6			10	14		2		10
Тема 6. Електробезпека на галузевих об'єктах.	9	2				7	12				10
Тема 7. Заходи пожежної профілактики на суб'єктах господарювання.	14	2	2			10	12		2		12
Разом за змістовим модулем	90	16	14			60	90	2	6		80
Усього годин	90	16	14			60	90	2	6		82

5. Теми семінарських занять (не передбачені)

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Розробка положення про систему управління охороною праці суб'єкта господарювання	2	
2.	Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань на виробництві	2	2
3.	Розрахунок показників травматизму та соціальних виплат	2	
4.	Порядок розробки інструкцій з охорони праці	2	2
5.	Розрахунок небезпечних зон	2	
6.	Розрахунок захисних властивостей захисних споруд цивільного захисту	2	
7.	Порядок розробки документації з охорони праці при функціонуванні ОСББ	2	-
8.	Визначення первинних засобів пожегогасіння та розробка протипожежних заходів	2	2
	Разом	14	6

7. Теми лабораторних занять (не передбачені)

8. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 15 год.

Підготовка до контрольних заходів – 18 год.

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях – 27 год.

8.1 Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці.	3	8
2.	Служби охорони праці місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.	4	8
3.	Особливості побутового травматизму. Розслідування та облік нещасних випадків невиробничого характеру.	4	8
4.	Вимоги до санітарного контролю за станом повітря.	4	8
5.	Правила безпеки праці при роботах з утримання прибудинкових територій.	4	8
6.	Автоматичні засоби пожежогасіння.	4	9
7.	Блискавкозахист будинків та споруд	4	9
	Разом	27	58

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (не передбачено)

10. Методи навчання

Під час лекційного курсу застосовується мультимедійний супровід лекційного матеріалу, комплекти роздаткового матеріалу за темами практичних робіт, дискусійне обговорення проблемних питань. На практичних заняттях вирішуються ситуаційні завдання та використовується матеріальна база кафедри для проведення практичних робіт.

11. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у тестовій формі на базі системи Moodle. Тестові завдання містять 30 питань різного рівня складності та ситуаційні задачі.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом проведення тестування;
- з практичних завдань – з допомогою перевірки виконаних завдань:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Підсумковий контроль відбувається на екзамені в тестовій формі за результатом оцінки відповідей на тестові питання різних рівнів складності та рішення ситуаційних задач.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1							40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
5	5	10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90-100	відмінно
82-89	добре
74-81	

64-73	задовільно
60-63	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Туровська Г.І. Методичні вказівки до проведення практичних (семінарських) занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Охорона праці в галузі», Рівне: НУВГП, 2013. - 20 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Гогіташвілі Г. Г. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. / Г. Г. Гогіташвілі, Є.Т. Карчевський, В. М. Лапін. - К.: Знання. 2007. - 367 с.

2. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. - 4-те вид., доп. - К.: Університет «Україна». 2009. -295 с.

3. Москальова В. М. Правові основи працезахоронної політики України Навч. посіб. / В.М. Москальова, В.А. Батлук, К.Н. Ткачук, С.Л. Кусковець. Рівне: НУВГП, 2011. – 310 с.

4. Филипчук В.Л. Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві: Навч. посібник. 2-ге видання, доповнене та перероблене / В.Л. Филипчук, К.Н. Ткачук, О.С. Печніков та ін. К: Основа, 2016. – 304с.

5. Кусковець С.Л. Основи пожежної безпеки виробництв: навчальний посібник. Частина 2 / С.Л. Кусковець, О.М. Кухнюк, С.І. Крук, О.С. Шаталов. НУВГП, 2016. - 175 с.

Допоміжна

1. НПАОП 0.00-1.02-08. Правила будови і безпечної експлуатації ліфтів.

2. НПАОП 0.00-1.15-07. Правила охорони праці під час виконання робіт на висоті.

3. НПАОП 0.00-1.71-13. Правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями.

4. НПАОП 0.00-1.76-15. Правила безпеки систем газопостачання.

5. НПАОП 0.00-3.18-13. Норми безоплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам житлово-комунального господарства.

6. НПАОП 0.00-6.16-12. Порядок проведення технічного розслідування обставин та причин виникнення аварій, пов'язаних з використанням газу в побуті.

7. НПАОП 40.1-1.21-98. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів.

8. НПАОП 45.2-1.02-90. Правила з охорони праці під час будівництва та ремонту об'єктів житлово-комунального господарства.

9. НПАОП 45.21-1.04-79. Правила безпечної експлуатації житлових і громадських будівель.

10. ДБН В.2.5-28-2006. Природне і штучне освітлення.

11. Правила пожежної безпеки в Україні / наказ МВС від 30 грудня 2014 року № 1417.

15. Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>

3. Державна служба з надзвичайних ситуацій / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dsns.gov.ua>

4. Державна служба України з питань праці / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dsp.gov.ua>

5. Фонд соціального страхування України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/index>

6. Національна бібліотека ім. В.І. Вернацького / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>

7. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libr.rv.ua>

8. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cbs.rv.ua>